

Stanisław Hałas SCJ

Sprawozdanie z międzynarodowej sesji naukowej dla uczczenia 40. rocznicy soborowej konstytucji *Dei Verbum* i polskiego przekładu *Biblii Tysiąclecia* (Kraków, 17 listopada 2005)

18 listopada 1965, w ostatnich już dniach II Soboru Watykańskiego został uchwalony i podpisany jeden z jego najważniejszych dokumentów, a mianowicie Konstytucja o Objawieniu Bożym rozpoczynająca się od słów *Dei Verbum* („Sobór święty, słuchając nabożnie **słowa Bożego** i z ufnością je głosząc...”). Dla uczczenia 40. rocznicy tego wydarzenia zorganizowano 17 listopada 2005 w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie międzynarodową sesję naukową. Była to równocześnie 40. rocznica innego, bardzo ważnego dla nas, Polaków wydarzenia, jakim było wydanie *Biblii Tysiąclecia*, a więc pierwszego polskiego tłumaczenia całego Pisma Świętego z języków oryginalnych. Nazwano je w ten sposób, ponieważ wydanie *Biblii Tysiąclecia* zostało pomyślane jako uczczenie wielkiego jubileuszu tysiąclecia chrztu Polski przypadającego w roku 1966. Do udziału w sesji naukowej został zaproszony przede wszystkim dziś już niestety nieżyjący śp. o. prof. Augustyn Jankowski OSB, który był redaktorem naczelnym *Biblii Tysiąclecia*. Podczas gdy tłumaczami poszczególnych ksiąg biblijnych byli różni polscy bibliści, o. Jankowski zorganizował w Opactwie Benedyktynów w Tyńcu cały zespół redakcyjny złożony przede wszystkim z jego zakonnych współbraci. Dlatego też nazywa się *Biblię Tysiąclecia* „Biblią Tyńiecką”. Nikomu nie trzeba tłumaczyć, jak ważną rolę odegrało to w pełni nowoczesne, profesjonalne i wyrażone we współczesnym języku polskim wydanie Pisma Świętego. Zostało ono przyjęte w liturgii i zaczęli się nim posługiwać wszyscy wierzący Polacy. Można nawet powiedzieć, że wywarło znaczący wpływ również i na myśl teologiczną w Polsce, ponieważ wszyscy piszący po polsku autorzy zaczęli się posługiwać tym właśnie tłumaczeniem. Doświadczenie pokazuje, że mało kto ma bowiem możliwość dotarcia do oryginalnego tekstu hebrajskiego czy greckiego, a nawet jeśli to czyni w naukowych rozprawach naukowych, to

i tak nie sposób mu się obejść całkowicie bez polskiego tłumaczenia i bierze do rąk zwykle właśnie *Biblię Tysiąclecia*.

Korzystając z tego, że o. prof. Jankowski był stale blisko nas i cieszył się, jak na swoje lata, doskonałym zdrowiem, zaprosiliśmy go na tę sesję naukową jako honorowego jej gościa i poprosiliśmy o wykład-wspomnienie na temat: *Jak doszło do powstania Biblii Tysiąclecia?* Niestety, w naszym spotkaniu nie mógł już wziąć udziału, ponieważ Pan wcześniej powołał go do siebie. Kiedy byłem u o. prof. Jankowskiego w Tyńcu w czerwcu 2005 roku, gratulowałem mu zdrowia i sił, które w jego wieku (skończone 89 lat życia) wszyscy podziwiali. Odpowiedział mi, że każdy dzień życia poczytuje sobie za Bożą łaskę. Łaska, a więc ogromna dobroć i miłość Boża, utrzymywały go przy życiu i zdrowiu aż do ukończenia 89 lat życia. Taka jednak była granica wyznaczona mu przez Bożą opatrzność i Pan powołał go do siebie 6 listopada 2005, a więc 10 dni przed naszą sesją naukową.

Dlatego w miejsce referatu, który miał wygłosić i który już przygotowywał, poprosiłem jego zakonnego współbrata z Tyńca, a zarazem i ucznia o. prof. dra hab. Tomasza Dąbka, aby podzielił się własnym świadectwem dotyczącym osoby śp. o. prof. Augustyna Jankowskiego. Zaś po zakończeniu naszej sesji zaprosiliśmy uczestników na mszę świętą żałobną za śp. o. Augustyna do bazyliki Franciszkanów naprzeciw gmachu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Homilię podczas mszy świętej wygłosił inny zakonny współbrat o. prof. Jankowskiego o. dr Piotr Włodyga OSB należący także do grona wykładowców Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Bardzo się cieszyliśmy z udziału w naszej sesji ks. Jerzego Chmiela, bibliisty bardzo zasłużonego dla krakowskiego środowiska naukowego i nie tylko. Książd Profesor od wielu już lat jest redaktorem naczelnym jedynego w Polsce periodyku poświęconego całkowicie problematyce egzegetycznej (w łączności z liturgiczną), jak o tym świadczy jego tytuł: „Ruch Biblijny i Liturgiczny”. Jest nadto cenionym wykładowcą i wychowawcą całych pokoleń kapłanów i teologów świeckich archidiecezji krakowskiej i południowej Polski. W czasie Soboru Watykańskiego II ks. Jerzy Chmiel odbywał studia specjalistyczne w Papieskim Instytucie Biblijnym w Rzymie, mógł więc z bliska śledzić długi i skomplikowany proces powstawania soborowej konstytucji. Dlatego też poprosiliśmy o wykład zatytułowany: *Z historii redakcji tekstu konstytucji Dei Verbum*.

Soborowa Konstytucja o Objawieniu Bożym wywarła istotny wpływ nie tylko na biblistów zajmujących się egzegezą *ex professo*, lecz także na wszystkich wierzących, którzy słuchają słowa Bożego, a zwłaszcza tych, którzy je w takiej czy innej formie propagują. Dlatego na naszą sesję zaprosiliśmy naszego gościa zza południowej granicy ks. prof. Antona Tyrola z Katolic-

kiego Uniwersytetu w Ružemberoku na Słowacji, który jest równocześnie dyrektorem Katolickiego Dzieła Biblijnego na Słowacji. Ma ono swoją siedzibę w miejscowości Svit niedaleko Popradu, po drugiej stronie naszych Tatr. Od wielu już lat współpracujemy z Księdzem Profesorem w organizacji różnych sympozjów i spotkań naukowych. Poprosiliśmy go o wykład na temat nauczania konstytucji *Dei Verbum* o Boskim natchnieniu Pisma Świętego zawartym w jej III rozdziale. Nauczanie to jest powszechnie uważane za najważniejszy wkład soborowej konstytucji w należyte rozumienie najważniejszego, a zarazem i najtrudniejszego zagadnienia związanego z interpretacją Pisma Świętego.

Ks. prof. Tyrol przyjechał z Mariam Valková, swoją doktorantką, która na zakończenie naszej sesji powiedziała także o recepcji soborowej konstytucji *Dei verbum* na Słowacji.

Innym ważnym gościem naszej sesji był ks. prof. Henryk Witczyk z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Była to jego pierwsza wizyta w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Jest on wiceprezesem niedawno założonego Stowarzyszenia Biblistów Polskich, do którego my, wszyscy wykładowcy egzegezy biblijnej należymy i które liczy już w tej chwili ponad 200 członków! Jest równocześnie założycielem i przewodniczącym Dzieła Biblijnego im. Jana Pawła II, a więc odpowiedzialnym za wydanie *Dzieła ze Słowacji*, a także znanego w krajach niemieckojęzycznych *Katholisches Bibelwerk*. Idąc po linii swych zainteresowań zaproponował jako temat wykładu: *Jak Dei Verbum przybliżyła Biblię Kościołowi?*

Prelegentem naszej międzynarodowej sesji był także ks. prof. Tomasz Jelonek. Od lat jest profesorem Wydziału Teologicznego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, a równocześnie opiekunem i koordynatorem specjalizacji biblijnej, która obejmuje pięć katedr biblijnych. Temat jego wykładu wiązał się z wykładem ks. prof. Tyrola i dotyczył *Prawdy Pisma Świętego*. Jeżeli Pismo Święte jest przez Boga natchnione, naucza nas Bożej prawdy. Problem polega jednak na tym, jak tę prawdę należy właściwie rozumieć, choćby w kontekście współczesnych nauk przyrodniczych i historycznych.

Kraków

STANISŁAW HAŁAS SCJ